

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 14. De pœnis quæ incurruntur communicando cum excommunicato
in prohibitis,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

mortale, vt recte in citata concl. 2. ostendit Sotus ex mendacio iocoso.

91. Verumtamen etiam si cum excommunicato in humanis communicare non sit peccatum mortale ex vi præcepti de excommunicatis vitandis, potest nihilominus aliunde esse; nempe si ea fiat in contemptum, vel Ecclesie, vel excommunicationis, vel iudicis, iuxta D. Thom. in 4. dist. 18. quæstio. 2. art. 4. quæstioncula 3 & 3. & Palud. ead. dist. quæst. 6. art. 3. G. br. loco cit. Adri. in citata qu. 3. vers. His præmissis, Sotum in sequenti concl. 3. Huiusmodi enim contemptus, ex suo genere peccatum est mortale, ex Caiet. in verbo Contemptus. Vide traditam regulam lib. 15. cap. ultimo, sectione secunda. Deinde si Pontifex ferret sententiam in aliquem hoc modo: Excommunico te cum omnibus participantibus tibi (qualem sententiam nullus cæterorum Prælatorum ferre potest, ex Cap. Statuimus, De sentent. excommunic. in 6.) communicans peccaret mortaliter: vt Panor. ad Cap. Quod in dubijs, De sentent. excommunic. num. 3. notat. Et ratio est, quia omne id propter quod maior excommunicatio incurritur, peccatum est mortale, vt patet ex cap. Nemo Episcoporum, & ex Cap. Nullus in. qu. 3. Postremo, qui cum excommunicato communicat in aliquo mortali crimine, siue sit illud propter quod is excommunicatur, siue sit aliud, committit peccatum mortale, ex D. Thom. loco cit. & Sylu. Excommunicatio 5. nu. 6. Ratio est, quia mortaliter peccat qui committit, aut participat in peccato mortali, ex cap. 1. Epistol. ad Romanos in fine.

92. CÆTERVM Sotus loco cit. reijciens id quod Durandus dixit, peccatum etiam mortale esse, cum excommunicato ita crebro communicare, ac si non esset excommunicatus: rationi congruenter facit, si quidem spectetur tantum frequentatio actus. Nam vt Adrianus ea de re agens argumentatur in cit. quæst. 3. versu Respondeo ad hæc argumenta, in fine: si nuda frequentia actus de se aggrauaret mortaliter, seu traheret ad conditionem peccati mortalis; toti fere mundo peccatum mortale esset otiose loqui; paulo plus sumere de cibo & potu, quam necesse est, officiose vel iocose mentiri, & sic de eiusmodi alijs: quod absurdum est. Sin autem spectetur eidem frequentie adiunctum scandalum, hoc est, quod illo modo segerens contra prohibitionem Ecclesie, inducatur ipse, aut inducat alios ad spernendam Ecclesie censuram, non videtur excusandus à mortali, vt pote qui vacando rei illicitæ, occasionem præbet peccandi mortaliter: quam absque iusta causa suppeditare repugnat charitati, ideoque peccatum est mortale, prout in re simili Nauarrus argumentatur in Enchiridio cap. 25. num. 78.

CAP. XIV.

De penis que incurruntur communicando cum excommunicato in prohibitis.

SVMMARIVM.

93 Incurritur minor excommunicatio.

94 Aliquot casus in quibus incurritur excommunicatio maior.

95 De participante in crimine criminoso cum excommunicato.

96 Pena suspensionis ab ingressu Ecclesie, eorum qui excommunicatum admittunt ad diuina.

93. Communicando cum excommunicato in prohibitis, incurritur maxime minor excommunicatio, ex Diuo Thom. in 4. distinctione 18. quæstione 2. articulo 4. quæstioncula 2. Diuo Antoni. 3. part. tit. 25. capite 1. in principio, Caietano in verbo Excommunicatio, Nauarro in Enchiridio cap. 27. nu. 26. Couarruua ad Caput Alma mater, 1. parte, §. 3. num. 3. Et probatur ex Cap. A nobis, De exceptionibus, & ex cap. Statuimus, & Cap. Constitutionem, De sentent. excommunic. in 6. Incurritur etiam irregularitas iuxta traditam in lib. 30. tractatu 2. cap. 14. Videri potest Vgolinus De censuris tab. 1. cap. 14. §. 1.

94. Interdum etiam incurritur excommunicatio maior (quod notant Nauar. & Couar. locis citatis.) Primo, quando ali-

quis Clericus scienter, & sponte admittit ad diuina officia cum qui à Papa excommunicatus est vi iuridica (secus est, si ab eodem Papa per suas constitutiones iusue commune sit excommunicatus) ex Angelo Excommunicatio 8. §. 3. & Syluestro Excommunicatio 5. nu. 6. Nauarr. in Enchiridio cap. 27. num. 93. Caiet. in verbo Excommunicatio, cap. 58. Soto in 4. dist. 22. quæst. 1. art. 4. conclus. 4. & probatur ex Cap. Significauit, De sententia excommunic.

Secundo, cum quis sepelit in loco sacro nominatim interdictum, aut excommunicatum publicum, qui denunciatus sunt pro talibus, aut manifestum v. s. r. i. u. r. i. u. m., iuxta Clement. 1. De sepulchris, & eiusdem interpretatione in apud Nauar. in Enchir. cap. 27. nu. 137. Adde, & cum quis sepelit hæreticos, credentes, receptatores, defensores, vel fautores eorum, iuxta Cap. Quicunq; in principio, De hæreticis in 6. A qua censura non debet absolui, nisi proprijs manibus publice extumulet, & proiciat huiusmodi corpora damnatorum, vt in eodem cap. habetur; additurque, vt locus ille perpetua careat sepultura, id est, vt habet glossa, reputetur prophanus ita vt in eo non sint amplius sepelienda fidelium corpora.

Tertio, cum excommunicatio est lata contra aliquem, & contra participantes cum eo in diuinis, aut in humanis. Nam tunc non solum is in quem lata est, sed etiam cum eo communicans in prædictis, incurrit in maiorem excommunicationem, iuxta Cap. Quod in dubijs, De sentent. excommunic. & tenet D. Thomas loco cit. Quod tamen aduerte per tradita à Nauarr. in Enchir. cap. 27. num. 4. & ab alijs quos Henricus citat in 1. par. summæ suæ l. b. 13. cap. 8. l. i. in margine, non habere iam locum, si per Cap. Statuimus, & Cap. Constitutionem, De sentent. excommunic. in 6. quando inferior Papa excommunicat participantes cum excommunicatis à se, nisi eos nominatim exprimat, præmissa trinâ mentione, cum intervallo aliquot dierum. Secus est, si excommunicet participantes cum excommunicato per alium habentem excommunicandi potestatem, vt ibidem Nauarrus monet.

Quarto, cum quis cum nominatim excommunicato in crimine criminoso, seu pro quo excommunicatus est, participat, siue exhibendo se ei socium operis, siue dando auxilium, fauorem, aut consilium, vt in eodem crimine permaneat; sententiam maioris excommunicationis incurrit per Cap. Nuper, & Cap. Si concubina, De sentent. excommunic. traditque Nauarrus in Enchiridio, cap. 27. num. 33. & nu. 112. cum pluribus alijs quos refert Henricus in citato lib. 13. cap. 9. l. i. in margine. Vbi aduerte ex eodem num. 112. ad talem excommunic. incurrendam requiri. Primo, vt quis in crimine participet post ipsum commissum, ac post incursum propter ipsum excommunicationem. Secundo, vt participet post denunciationem nominatim factam eius qui illum incurrit. Tertio, vt scienter participet, seu vt sciat factam esse denunciationem. Et ita, vt Henricus ibid. habet in textu, §. 2. excusatur ab hac excommunicatione, participans cum non denunciato nominatim, nec notorio Clerico percussore; itemque participans per ignorantiam; nisi ea sit affectata: ac demum participans, antequam alter incurrit in excommunicationem, & sit nominatim denunciatus.

Aduerte autem aliquando eadem lege quæ aliquid facientes excommunicantur, excommunicari quoque participantes, prout exemplum habetur ex cap. Felicitas, De sentent. excommunic. in 6. de quo Nauarr. in Enchir. cap. 27. numer. 97. Videri potest de hac materia Vgolin. tab. 2. De censuris cap. 23. §. 13.

Iam præter poenam excommunicationis, illi qui ad Sacramenta, vel diuina officia, aut Ecclesiasticam sepulturam admittunt excommunicatum denunciatum, incurrit suspensio ab ingressu Ecclesie, vt habetur ex cap. Episcoporum, De priuilegijs in 6. Quod tamen aduerte intelligi de exemplis admittentibus, vt patet consideranti verba textus: notatque Nauar. post plures alios quos ipse citat in Enchir. cap. 25. num. 94. De eadem re quoque

Vgolinus in fine citati capituli 23.

CAP. XV.

De ijs qua reddunt licitam conuersationem cum excommunicato.

SVMMARIVM.

- 97 Licita reddi posse communicationem cum excommunicato, & casus in quibus redditur.
- 98 Casus vtilitatis, sui, nostrae, siue illius.
- 99 Cauenda in ea communicatione.
- 100 Casus matrimonij, in quo vxori communicare viro excommunicato licet in obsequijs et debitis.
- 101 Aliquot exceptiones.
- 102 Quatenus licitum sit viro communicare cum vxore excommunicata.
- 103 Difficultas an possit communicare in alijs humanis (vt in colloquio) quam in obsequijs debitis.
- 104 Rationes pro parte affirmatiua cum soluti, ne earum qua adferuntur in parte contrariam.
- 105 Difficultas, an licitum sit coniugi excommunicato petere ab altero coniuge debitum coniugale.
- 106 Pars affirmans teneri potest.
- 107 Quatenus vxor a marito excommunicato possit dotem repetere.
- 108 De licita conuersati ne subditorum cum Superioribus excommunicatis, ac primo de licita liberorum cum parentibus.
- 109 Quo locum habet in liberis emancipatis, & in natis post excommunicationem, & quantumcumque excommunicatio sit parentum cum communicantibus cum eis.
- 110 Casus alij, quot, in quibus id patitur exceptionem.
- 111 Licita est seruis etiam tanquam mercenarijs cum dominis excommunicatis conuersatio nisi sit in crimine.
- 112 Licita conuersatio Clericorum cum Episcopo excommunicato, de cuius sunt familia. Item Religiosorum cum suo Superiore excommunicato. Itemq; eorum qui sunt de familia Regis, cum ipso excommunicato.
- 113 Restrictio cum qua sunt haec accipienda.
- 114 Non obstat excommunicatio, qui debeat excommunicato solui debitum, nisi in sententia id sit specialiter prohibitum.
- 115 Solutio eius quod obicitur in contrarium.
- 116 Quatenus sit, vel non sit licitum addicere se excommunicati seruitio.
- 117 Communicatio licita parentum cum liberis, & dominorum cum seruis.
- 118 Casus in quibus eadem est illicita.
- 119 Quatenus licita sit fratri cum fratre, & seruitam conferendo excommunicato conuersatio.
- 120 Ignorantia excusans conuersationem cum excommunicato.
- 121 Non est licitum excommunicato ingerere se conuersationi eorum, qui cum ignorant ipsum esse excommunicatum, non peccant conuersando cum eo.
- 122 Casus in quibus id patitur exceptionem.
- 123 Licitum est de se, suppeditare excommunicato necessaria ad viam sustentationem: illi, adesse in graui necessitate fame, aut rei familiae periturae, nisi in futurum sit deterior.
- 124 Licitum esse cum excommunicato conuersationem, ob necessitatem accipiendi ab eo sustentationem, vel corporis curationem.
- 125 Itemq; ob necessitatem vitandi magnum damnum proprii matrimonij, aut status.
- 126 Itemq; ob necessitatem consilij.
- 127 Excusatur communicans cum excommunicato, per vim compulsus.
- 128 An etiam excusetur metu ad actus, explicatur aliquot propositionibus.

130 Quando Superioris iussio excuset communicantem cum excommunicato.

VIDERETVR forte alicui non posse fieri licitam conuersationem cum excommunicatis, praesertim haereticis, cum ea iure diuino sit prohibita. Namque Diuus Paulus ad Tit. 3. hereticum hominem post vnam, aut secundam correptionem euitandum praecipit: & D. Ioannes in 2. sua Epistola haereticum non esse recipiendum in domum, nec aue ei dicendum. Sed quia vsus Ecclesiae ostendit rem aliter se habere; proposita loca sic accipienda sunt, vt prohibeant eam conuersationem cum haereticis, ex qua damnus animae sequitur. Etenim quaevis conuersatio perniciosa animae, illicita sit, & prohibita iure diuino, iuxta illud prioris ad Corinth. capit. 5. Si is qui frater nominatur, est fornicator, aut auarus, aut idolis seruus, aut maledicus, aut ebrius, aut rapax, cum huiusmodi nec cibum sumere. Ea tamen quae cum haereticis est, merito prohibetur specialiter, tanquam omnium perniciosissima, maximeq; periculosa: tum alijs; sermo enim eorum vt cancer serpit, ex cap. 2. posterioris ad Timoth. tum etiam ipsismet haereticis, vt indicat illud posterioris ad Thessal. capit. 5. Si qui non obedit verbo nostro per Epistolam, hunc notate, nec commisceamini cum illo, vt confundatur. Non enim dubium est, perniciosum esse quod reddit confusione dignum.

Iam vero sicut iuri antiquo non est derogatum per constitutionem Concilii Constantiani, quo ad excommunicatos nominatim denunciatos, & notorios Clericorum percussores, in casibus in quibus illicita est communicatio cum excommunicato: ita nec in ijs casibus in quibus eadem licita redditur, quales sunt ij quorum fit mentio in quaest. 3. Cap. Quoniam multos, & nonnullis alijs eiusdem quaestionis; itemque tituli de sententia excommunic. Solent verba dictionibus huius vericuli;

Vtile, lex, humile, res ignorata, necesse; significari apud Diuum Thomam in 4. distinctione 18. quaestio. 2. art. 1. quaestiuicula 1. Palud. eadem distinct. quaest. 6. art. 2. Syluest. Excommunicatio 5. nu. 4. Adrianum in 4. De clauibus quaest. 3. Sotum in 4. distinct. 2. quaestione 1. artic. 4. concl. 5. & Caiet. verbo Excommunicatio, cap. vltimo vers. Circa tertium; & vt notat Vg. l. 2. De censuris cap. 23. §. 4. in fine, Doctores communiter post glossam ad cap. Cum desideres, De sententia excommunic. Earundem explicationem sigillatim persequere, nunc deinceps.

Vtile.

SECTIO I.

HOC vocabulo significatur licitum esse cum excommunicato non tolerato communicare ob nostram, vel ipsius vtilitatem. In duobus tamen tantum casibus, vt ex memorata glossa, & D. Thoma, nullisq; alijs notat Vgolinus in cit. cap. 23. §. 5. in fine. Prior est, cum nobis debet aliquid: posterior cum id salus animae ipsius exigit; adeo vt Couarr. recte eam significationem expressisse videatur ad Cap. Alma mater, 1. part. §. 1. tam sub finem numeri 8. inquiring licitam esse communicationem cum excommunicato, ad exigendam ab ipso debitam pecuniam, aliamve rem quampiam, iuxta Cap. Si vere, De sententia excommunic. etiam trahendo ipsum in ius, iuxta Cap. Intelleximus, De iudicijs: quia excommunicatus reportaret alioqui de sua malitia commodum. Tum etiam in sequenti numero, addens licitum, adeoque piuum esse cum excommunicatis communicare in ijs quae ad eorum correctionem, & animarum salutem pertinent: nimirum ad illos auocandos a contumacia, & reuocandos ad Ecclesiae obedientiam.

De qua re textus est apertus in Cap. Cum voluntate, De sententia excommunic. In quo etiam conceditur alia verba incidenter interponi, ad facilius ex familiaritate proficiendum cum eo. Fit quoque specialis mentio de Praedicatoribus, & Confessorijs qui ad eorum instructionem destinati sunt, de quibus Palud. loco citato. Vnde sumitur fundamentum eorum quae ex alijs habet Henriquez in summa lib. 13. cap. 22.